Ч. 53. Львів, четвер дня 9. марця (24. лютого) 1911. Річник XV.

ПЕРЕДПЛАТА на **„РУСЛАНА“** виносить: **в Австриї:**

на цілий рік . . . . 24 К
на пів року . . . . . 12 К
на чверть року . . . . 6 К
на місяць . . . . . 2 К

За границею:

на цілий рік: зі щоденною висилкою 7 долярів або 14 рублів; з висилкою двічи в тижни 6 долярів або 12 рублів; з висилкою що суботи 5 долярів або 10 руб. Поодиноке число по 10 сотиків.

Телефон Редакциї ч. 1484.

Конто почт. щадниці ч. 98.704.

РУСЛАН

християнско-суспільний дневник.

„Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска“. — З Руслановиx псальмів М Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских сьвят о 5 год. по полудни. — **Редакция, адміністрация** і експедиция „Руслана“ при **ул. Оссоліньских ч. 11. партер** (фронт від ул. Тихої). Експедиция місцева в Аґенциї Соколовского в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє.

Рекламациї лише неопечатані є вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в „Надісланім“ 40 сот. Подяки і приватні донесеня по 30 сот. від стрічки.

Крутими дорогами.

Нема нічого прикрійшого для сьвященика, як старати ся о презенту на парохію, залежну в Галичині в дуже значній части від дідичів-Поляків. Коли найде ся дідич інтеліґентний, що зрозуміє се прикре положенє сьвященика і чоловіка, то ще пів біди, навіть в разі відмови. Але кілько нераз приневолений сьвященик вистояти ся в передних комнатах дідичів та бути нараженим на глумливе поведенє служби, як часто паленіє лице, який біль шарпає грудь сьвященика — се зможе оцінити лише сей, що був в такім прикрім положеню. А такі прикрі спомини має хиба не один, не десять, але сотки наших сьвящеників.

До всяких „приємностий“, які є звязані з правом патронату, прибув від кількох літ ще мотив політичний. Дідичі почали презентувати на парохії сьвящеників-москвофілів, бо, мовляли, сей елемент спокійнійший і заколоту в парохії не наробить. Що в сей спосіб діє ся нашому народови велика кривда — про се хиба годі богато говорити. На парохії дістають ся сьвященики-москвофіли, або цілком для справ народних рівнодушні, які не потребують нічого робити, бо жиють надією, що колись Росия прийде і сама за них зробить, або люди, які всею форсою пропаґують москвофільство та промощують дорогу для свого задушевного ідеалу, „матушки“ Росиї. І не обходять їх ніякі протести народа та рускої інтеліґенциї, бо они чують за собою плечі деяких короткозорих політиків, які радіють, що вдасть ся пустити Rusina na Rusina.

А не бачать, чи не хотять бачити сї політики, що нашого национального розвою тим не здержать, та що москвофільство несе небезпеку не лише для нас, але і для польского народа. Хто знає, хоть дрібку, відносини на Україні і між Поляками в Росиї, сей хиба не буде обдурювати себе, що московский молох не хоче пожерти і нас і Поляків. Небезпека грізна і для нашого і для польского народа і тому обі сторони повинні би добре над нею призадумати ся.

Прихильний для москвофілів настрій серед польских дідичів почали визискувати сьвященики „русскаго покроя“, які, скоро лише опорожнить ся парохія, сейчас уживають крутих доріг, щоби не допустити на се місце сьвященика Українця. Де треба, то навіть найгидших середників они вхоплять ся, щоби зогидити сьвященика народовця. Коли в однім осередку згромадить ся кількох москвофілів, то вишлють они навіть до дідича депутацию, яка буде просити, щоби зятеви помершого пароха не дав презенти, бо хоть він найчеснійший чоловік, то всеж таки він Українець, а як такий „nie będzie mógł wzbronić wstępu obcym (!) agitatorom“. Вслід за такою депутациєю, чи денунциациєю йде відмова презенти сьвященикови поважному і для Церкви заслуженому, а дістає єї москвофіл, який чи скорше, чи пізнійше впустить до села чорносотенців-аґітаторів, що будуть наш нарід деморалізувати та підготовлювати підвалини для Росиї.

Щоби нас ніхто не посудив о видумку, містимо копію листу, який дістав ся до наших рук, а який ми передали міродатним духовним властям в цїли дальшого урядованя. Оминаємо назву місцевоста та дідича і подаємо замісць них лише початкові букви. Тут додамо хиба, що о парохію по покійнім тестеви старав ся зять, парох одного місточка, чоловік старший та наділений крилошаньскими відзнаками. Хоть він був і є щирим Русином, то як чоловік спокійної вдачі в ширшу, політичну діяльність не бавив ся, а свій вплив обмежав на повірене єму стадо. Між єго покійним тестем, старенькою, ще живою тещею, а дідичем були, як се побачить читач з листу, відносини взірцеві. А однак чорносотенна мафія і тут ужила свого впливу, щоби парохії не дістав сьвященик народовець, лише москвофіл. Додамо ще, що цїла подія склала ся в околиці і серед людий, які мачали пальці в тих скандалах, яких творцем був Дудикевич. Околиця ся сильно заповітрена московского пропаґандою і через те чорносотенна мафія боїть ся, щоби сюди не війшов, хотьби найспокійнійший, але самостійному розвоєви нашого народа прихильно настроєний чоловік.

Згаданий лист звучить:

T... 20. 9. 10.

»Wielmożny Księże Kanoniku! W uprzejmej odpowiedzi — w imię prawdy — zaznaczyć muszę przedewszystkiem i upewnić Ks. Kanonika, że nikt wobec mnie żadnych ujemnych zarzutów przeciw Osobie Jego nie podnosił. Sam żadnych informacyi nigdzie nie zasięgałem — zgłosili się tylko do mnie Księża — którzy imieniem okolicznych Księży Starorusinów prosili mnie, bym prezenty Księdzu Ukraińcowi nie dawał, motywując tem, że choćby to był najzacniejszy człowiek — to nie będzie mógł wzbronić wstępu obcym agitatorom. Nie mówiło się o Osobie ks. Kanonika — a szło tylko o przekonania polityczne, dotyczącego Kandydata — nie o osobę.

Pisze ks. Kanonik, że i między Starorusinami są wrogowie polskości — wiemy — może ich dążenia są nawet groźniejsze dla nas. — My nawet sympatyi nie wymagamy — rozumiemy i szanujemy nawet dążenia narodu do zdobycia jak najszerszych praw, choćby one nawet z naszemi interesami się nie zgadzały i wrogie im były — ale chcemy, by środki — były godziwe. A przyzna chyba ks. Kanonik, że postępowanie partyi ukraińskiej w obec społeczeństwa polskiego jest tego rodzaju, że sympatye nasze — mimo najszczerszych chęci, muszą się skłaniać raczej ku partyi staroruskiej. Wiem, że jak w jednej, tak w drugiej partyi są ludzie zacni — czego najlepszym dowodem Ks. Kanonik. Jednakowoż, ja, mając prawo prezenty, jestem niejako za nie odpowiedzialnym przed społeczeństwem swoim i muszę brać w rachubę zapatrywania jego. — Starałem się sprawę przedstawić — o ile to możliwie, piśmiennie. — Ks. Kanonik otwartość moją daruje i oceni — i zrozumieć zechce zachowanie moje — pomimo całego szacunku dla osoby Jego. Proszę mi wierzyć, że sprawa ta jest tak przykra dla mnie, że chętnie wyrzekłbym się prawa prezenty. Paniom załączam ucałowania rączek — a jak zdrowie Szanownej Matki? Ks. Kanonikowi wyrazy szacunku

B...,

Żona załącza Paniom serdeczne uściśnienia“

Читаючи сей лист, ми дивуємо ся і питаємо: Чому оно се діє ся? І находимо одиноку відповідь. Omnia ad maiorem Russiae gloriam! Дай лише Боже, щоби ся робота не принесла з собою руїни для Руси і Польщі... Перед сими крутими дорогами, наставленими Росиєю вважаємо умісним перестеречи тих, в яких руках спочиває право патронату.

Юліян Дзерович.

Хліб за камінь.

Причинок до радикальної тактики.

(Конець).

Як бачиш, поважний читачу, автор не жалує гумористичних епізодів і сипле цїлими пригорщами їх у тім цїннім фейлєтонї; отже тому мусїв піп і пчихнути і заляпати слиною Евангелиє. Признаю ся, що пчихненє викликує лише у дїтий сьміх і радість, але бо наші радикали то самі дїти, недоварені ґімназиясти, сьвіжо упечені академики, з народа нашого бундючне парубоцтво, отже сей віц певно знайшов вдячну публику. З другої сторони хиба у радикальній церкві така мандрівка з стілцем є можлива, бо у нас проповідь

Отець Василь.

(Після оповіданя Альфонса Доде).

Отець Василь був парохом у Дашківцях. Мягкий, як хліб, чистий, як золото, він по батьківски любив свою паству і Дашківка була би для него земним раєм, коли би тілько самі Дашківчани не так сильно затроювали житє доброго панотця. На жаль, пауки заткали своїми сїтями цїлу сповідальницю, порох прикрив сьвяті образи так, що не видко було, чи то сьвятий, чи сьвята, а одної прекрасної неділї перед Великоднем дари остали ненарушені в дароносиці. Серце доброго панотця було страшно поранене і він безнастанно молив Господа Бога, щоби дозволив єму дожити хвилї, коли у вівчарни збере цїле своє стадо, що порозлазило ся.

І Господь вислухав єго.

Одної неділї отець Василь став по прочитаню св. Евангелія на проповідь.

— Братя! — промовив він. — Я надію ся, що ви менї повірите: минувшої ночи я, смиренний грішник, був у воріт раю... Я застукав і дверник отворив менї двері.

— Ах, то ви, добрий отче Василю! — сказав він. — Щож вас до мене принесло і чим я можу вам служити?

— Сьвятий отче, у вас є ключі і книга... Може би ви були ласкаві сказати менї, чи богато там у раю моїх Дашківчан?

— Чому нї, отче Василю? Того я вам не можу відмовити... Сїдайте, будьте ласкаві, ми разом подивимо ся у книгу.

Він зложив окуляри на ніс і отворив свою велику книгу.

— Ну, побачимо... Дашківчан, кажете ви? Да... Да... Дашківчан — от і є... Подивіть ся, добрий отче Василю, картка цїлком чиста. Нї одної душі.. Як у курці не найти нї одної ости з риби, так і в раю нема нї одної з ваших душечок.

— Як!? Нї одного чоловіка з Дашковець? Нї одного чоловіка? То не може бути. Подивіть ся лїпше!

— Нї одного, отче Василю. Коли ви думаєте, що я жартую, то прошу, подивіть ся самі.

— Змилуйте ся! — крикнув я, зложивши руки.

— Тілько не беріть собі того так дуже до голови, отче Василю, бо може вам трафити ся яка нещастє — сказав дверник. — Вкінци таж то не ваша вина. А може бути, що ваші Дашківчани лишили ся на якийсь час у чистилищи.

— Ох, бійте ся Бога, сьвятий Отче, чи не міг би я хоч бачити ся з ними, додати їм духа, потїшити?

— Чому нї, дуже радо, приятелю... Беріть лише сї пантофлї на ноги, бо дорога туди не дуже добра... От так, добре... Тепер ідїть все просто і просто! Там глубоко побачите ви на право двері, цїлі зі срібла, і позначені чорними хрестами. Застукайте і вам отворять... Прощайте, ідїть здорові!

Пішов я. Іду, іду... Ще тепер чую мороз по тїлї, коли пригадаю собі ту дорогу. Стежка вузенька, цїлком заросла тернєм і бодяками. Приходжу нарештї до срібних воріт. Стук, стук!

— Хто там? — питає ся якийсь жалісливий голос.

— Се я, парох із Дашківки.

— Звідки?

— З Дашківки.

— Ах, то ви! Прошу увійти.

Я увійшов. Високий прекрасний ангел, з темними як ніч крильми, в білій як день одежі і з брилянтовим ключем за поясом, писав щось у великій книзї, котра була ще грубша, як у дверника раю.

— Чого бажаєте собі? — питає ся ангел.

— Прекрасний Божий ангеле, — кажу я — коли можна, то я хотїв би знати, чи богато у вас Дашковецких душ?

— Кого?

— Дашковецких душ, моїх парафіян з Дашківки... Я їх пастир.

— То ви отець Василь? Дуже менї приємно... Так ви питаєте ся за Дашківку?

Ангел почав переглядати книгу, пославивши палець, щоби лекше було перевертати картки.

— Дашківка — каже він, глубоко зітхнувши. — Отче Василю, у чистилищи нема нї одного чоловіка з Дашківки.

— Господи Боже! Нї одного чоловіка з Дашківки! А деж они?

— Може в раю, отче Василю, бо деж би они могли бути?

— Таж я тілько що іду з раю...

— З раю? Ну, і щож?

— Там їх нема.

— Так кажіть, панотче, що робити? Середини нема; нема їх в раю, нема в чистилищи, то они...

— Ісусе, сину Давидів! Ох, ох, ох, чи то може бути?!... Може мене зле справив сьвятий дверник раю?... Може ту не чистилище?! Алеж бо я не чув когута... Ах, бідний я! Як жеж я піду в рай, коли там нема моїх овечок?

— Послухайте, отче Василю, що буде, то буде, а коли ви бажаєте переконати ся власними очима та умієте бігати, то біжіть зі всїх сил по тій дорозї... На ліво ви побачите велику браму і там о всїм довідаєте ся. Господь нехай вам допоможе.

Сказавши то, ангел запер двері.

Була то далека дорога, цїла покрита розжареними вуглями.

Я заточував ся, як пяний, спотикав ся на кождім кроцї, задихав ся та облив ся потом. Коли би не ті пантофлї, котрі менї дав сьв. дверник, я був би собі гет попалив ноги.

Наконець змучений я побачив на ліво двері... нї, то був скорше великий вхід, як би челюсти великаньскої печі. О, дїти мої, який то страшний вид!... Там не питали ся о моє імя; там нема ніяких записок, двері стоять отвором, а нарід іде туди товпами, так самісїнько, як ви йдете в неділю до корчми.

Піт капав з мене великими каплями, я тряс ся цїлий, волосє ставало дубом. В повітрю чути було спаленину, як у коваля, коли той підковує копито Я задихав ся в тій вонючій і душній атмосфері; я чув страшний шум, стони, зойки та проклони.

— Ну, щож? Ти і входиш і нї, — сказав до мене рогатий диявол, доторкоючи мене вилами.

— Нї, я не піду, я слуга божий...

— Ти слуга божий!... Чогож ти сюди прийшов?

— Я прийшов... ах, не говоріть так остро до мене; я і так ледви стою на ногах!... я прийшов... з далека... довідати ся у вас... не попав може до вас припадково хто небудь з Дашківки?

— Не вдавай дурня! Ніби то ти не зна-

говорить ся або в царских вратах або з проповідальниці, а коли як раз сонце сьвітить в очи, то раз на все є полотно на вікні завішене і клопоту зі сонцем нема. Але тут треба, щоби безсмертний Галін — що кажу: піп пописав ся в церкві лайкою: хамло необразоване і що правда в тім радикали — що кажу: піп страшенно моцний, як се дальший розбір сего цінного фейлєтону докаже. Ось за хвилину по перших словах проповіди, гукнув знов піп: „Ти чого, смаркачу, наперед вискочив, коло їмості треш ся (!!), ще спідницю замастиш... ач єго! і невеличкий хлопчик сховав ся за людий.

І зачалась славна проповідь, в якій піп ганьбив людий за се, що читають книжки, в яких написано, що піп обдурює людий, з панами держить руку, з людий дре шкіру.

— Абож не правда? прогудів хтось з селян з тиха.

— Хто сказав?! Хто сказав! — заверещав пів і затупав ногами — чого мовчиш?! признавай ся зараз падлюко, я тобі покажу, де правда!... Се ти, Олексо?! Кажи зараз, а я тобі таку правду покажу, що тобі на лоб очи повилазять!

— То він, він — заверещала і попадя він мене позавтра і в руку не поцілував і навіть шапки не скинув.

— Геть з церкви, зволоч! Щоб нога твоя тут більше не була. Сповідати тебе не буду, причастя не дам, донос на тебе напишу, що ти тут людий бунтуєш. Геть, кажу ти, паршива вівця..."

Нагадую тобі, поважний читачу, що се не діє ся на радикальнім вічу, де падалиб такі слова, як: „зволоч, сучий син, паршива вівця", лише у церкві, храмі Божім, де попадя також має свій голос і попри проповідь попа і она править свої морали, робить свої „Zwieschenruf-и".

Не гумористикаж се? Не сьмішнеж? Не наївнаж та невибаглива публика, що такі дурниці читає? За що „Громадский Голос" своїх читачів має, коли їм подає такі фейлєтони? Я розумів би їдку сатиру на попів, я навіть не дивував би ся появі єї в „Громадскім Голосї", але нехай би був слїдний хоч який слїд таланту, а так то се лиш пашквіль, памфлет, плюгавство.

Проповідь зміряла до того, щоби людий наганьбити за се, що читають книжку: „Бойкот і страйк", до яких нема рациональної причини, бо хлопови добре діє ся, бо хлопска доля найкраща, і в доказ того запевненя піп подає примір, який дуже нагадує стишок: „Die Kreutzschau" Альберта Шамісо, що оден невдоволений своїм хрестом чоловік заснув і побачив себе в лїсї ріжних Хрестів то золотих та срібних, але тяжких, то зелїзних та деревяних, але за то найлекших. З усїх тих Хрестів вибрав таки свій давний деревяний, хоч перше на него нарікав.

Вірні слухали, слухали тих слів попа, та „не сьміли в очи єму сказати, що він бреше і дурить їх. Дехто навіть дивив ся, чого піп сон того бідолахи називає чудом? Чиж мало чого чоловікови плететь ся у снї? Та нїхто з людий не спитав про се попа, бож піп їм наказував, що тілько він оден має право говорити в церкві і нїхто не сьміє єму в церкві переривати".

Трохи коротку память має п. Галін, бо ми бачили, що там висше в єго фейлєтонї перебили єму проповідь і Олекса і попадя і другі люди, до яких він мусїв крикнути: „От перебив, сучий син! Треба знов починати на ново і почав „Во імя Отця і Сина і сьвятого духа!"... І так дальше плїв свої теревенї, які переплїтав такими фразами з радикального словаря: „Ви темні, неосьвічені, як та скотина", „Ви пяницї, злодюги, розбишаки, Ви вчера такий мотузок у мене від керницї вкрали! Щоб ви на ньому вивішали ся, гадя прокляте!"...

Ну — поважний читачу, може вже і досить тої лайки, тимбільше, що і піп, бачучи якийсь зловіщий зір у своєї пастви, лиш „смачно облизав губи, повів очима по церкві, усьміхнув ся, та похапцем зачинив врата, а люди помалу виходили з церкви"...

З триюмфуючим лицем поглянув я тепер на моїх слухачів, яким я читав отсей гумористичний фейлєтон, в якім автор хотїв показати безличність попа, а показав своє безглуздє, хотїв представити нужду, горе і біду селян, а показав лише стадо якихсь залякaних, застрашених справдїшних „овець". Я радїв, бо показалась таки моя правда, що „Громадский Голос" з полїтичної часописи став гумористичною.

Я вдоволений, що міг відплатити ся хлїбом за камінь; радикали воювали проти моєї брошури, а я аґітував власне за читанєм „Громадского Голосу", який доси від середи до середи нерозтятий лежав на касиновім столї, бо таке редаґованє обсолютно не може по шкодити Христовій справі.

А щож наші поповичі-радикали на таку характеристику найдорозших для них осіб: батька і неньки? Чиж вже цїлком стратили встид, та віру в якісь ідеали, якийсь закон, якусь етику і мораль? Чи могуть они по такій характеристицї своїх родичів ще сьміло їм глянути в очи, або що важнїйше оставати в сїй партиї, яка поза пасквілї на попів та підкопуванє віри не зазначилась нїчим в своїй діяльности. І на щастє виднокруг прояснює ся. Таких виродних синів своїх батьків щораз менше. Типи Трильовских, яко представників радикалів-поповичів вимирають. В складї комітету студентів-радикалів нема нї одного поповича. Отже лише дальше сьміло здирати маску з безглуздної роботи радикалів, якою покривають свою нїби патриотичну роботу, лише дальше до бою за Христові ідеї, а радикали такими фейлєтонами лише нам роботу облекшують, бо такі нужденні еляборати лише партию їх компромітують.

Радикали, які подають себе за виключних одиноких приятелїв нашого селянина, самі не знають, не спогадають, як они шкодять не духовеньству а саме простолюдинови. Той дотепер уважав сьвященика яко примір гідний наслїдуваня в кождім напрямі і в тім, що добрий селянин наш видїв самі добрі сторони свого сьвященика, не було для него нїякого лиха. Щож тепер буде, коли „Гром. Голос" нагодує свого некритичного читача такими фейлєтонами, як висше описаний, де сьвященик виходить пяницею, лихварем, остатним шубравцем, який лає, клене на всї заставки, бє ся з їмостию і т. д. Селянин поміркує цїлком льоґічно, що коли такі сьвященики, та їм таке вільно, то нам селянам тимбільше се уйде, і піде пиятика, проклони, сварка, бійка в такім радикальнім селї, де читачів годувати муть такими фейлєтонами, такою красною (?!) лїтературою. Ей, панове радикали, затратили ви вже зовсїм смак, що мід а що лїд, що пахне, а що смердить! Власні духові дїти свої тручаєте у кал, у багно, з якого не двигнуть ся нїколи. Ой „гірше Ляха свої дїти матїр розпинають", годилоб ся нам кликнути з Тарасом.

Знайте се перше педаґоґічне правило: що коли хочемо молодїж чи народ виховувати, то всеж не показуванєм єму самого бруду погани, хоч би они мали лише знаходитись в зненавидженім вами попівскім станї, а треба тому народови показати якісь гідні приміри до наслїдуваня. Хвалїть лише себе, самих своїх людий, прим. що Трильовский (так як піп Войнаровский) не бере посольских диєт, лише жертвує їх на рідну школу, що Трильовский задармо роздає Йосифіньский патент а не продає єго по 20. сот., що Данилович з Бурштина задармо веде процеси о здирство попів з хлопами, що Левко Бачиньский виграв процес з дїдичом за кривду хлопів, що Грушівский, богатий дїдич, оснував (як піп Новосад або Залуский) стипендиї ітд. Такі позитивні типи, хоч би лише з вашого найтїснїйшого кружка они заохотять народ вами ведений до патриотизму, жертволюбивости та до радикалїзму. А той спосіб: плюгавленя попів лише викличе „vivat sequens", коли попи такі, коли їм уходить жінку вигаратати, то чому я не мав би моєї „старої" вимолотити. Я переконаний, що самі провідники-інтелїґенти радикальної партиї паленїють зі сорому на вид такого редаґованя: „Громадского Голосу".

Хиба вже Господь хоче вас покарати, та вам вже цїлком розум відбирає. Здаєсь, що оно таки так є.

Немезіс вже приходить.

єш, що цїла твоя Дашківка тут. Ходи сюди, вороно, та подиви ся, як ми добре обраляємо твоїх Дашківчан...

Посеред страшного огненного вітру я побачив Миколу з долїшного села, — ви, братя всї єго знали, як він запивав єго часто, як замісць до церкви ішов до коршми, як дїти свої бив, а до школи не хотїв посилати. Я видїв стару Прокопиху, сю маленьку, безстидну жінку, що то своїх дїтий нїчого доброго не научила.

Ну, ідїм дальше!

Я бачив чорного Василя, що то все крав снопи з чужих стирт!

Я бачив стару ковалиху, що то була віддала ся за якогось шляхтича, тай уже змінила зараз свою сьвяту руску віру, позабула на свою рідну руску церкву, та вже й говорити по руски не хотїла. Та ви всї знаєте, що то она взяла коралї з образу Покрови Пресьв. Богородицї. Я побачив і війта, рудого Михайла, що то все з жидом братав ся, та кричав на цїле горло, коли я тілько що небудь загадував у селї робити. Ох, братя, тепер кипячої сивухи чорти єму в рот наливали.

Перестрашені, на пів мертві від переляку слухачі стогнали; они бачили вже перед очима відчинені двері пекла, а в нїм своїх батьків, материй, братів та сестер.

— Ви самі признаєсьте менї, братя, що дальше так бути не може, — говорив знову о. Василь. Я відповідаю за ваші душі. Ви мусите инакше жити... доки ви не перестанете запивати ся, доки ви не пошануєте чужої власности, і о своє не будете дбати, а тільки жидів запомагати, доти не ввійдете в рай. Доки не буде так, як я вам кажу, то буде зле з вами, братя. Не пізнїйше, як завтра, я починаю свою працю, а щоби все добре пішло, то я так постановляю:

Завтра в понедїлок буду сповідати дїдів і бабусї; то скоро скінчить ся і я ще й цїлий того дня висповідаю, бо з ними не велика робота.

У вівторок — парубків і дївчата. Се вже може затягнути ся.

В середу — жонатих. Тут не буде що довго говорити.

В четвер жінок; я їм скажу, щоби они не заводили сварки та обмови.

В пятницю Парашку і Михайла, для них буде може мало одного дня, длятого лишаю вільну суботу.

Ви знаєте, дїти, коли верно дозріло, треба єго жати; коли що дуже забруче ся, треба єго випрати, виварити, — а все так, як належить ся. А ваші душі, дїтоньки, брудні-брудні, аж чорні, Нехай буде з вами благословенє боже, амінь.

По службі Божій парафіяни обступили несьміливо о. Василя і старий Запоточний промовив:

— Та ми, прошу отця духовного, всї не від того... Радьте, що робити?

— Добре, людоньки! Зайдїть до мене, порадимо ся. Чей і Дашківка, не буде послїдна перед Богом.

Полїтичний огляд.

Австро-Угорщина.

Новий спір між Словінцями і Чехами виринув задля т. зв. триялїзму обговорюваного в делєґациях. Південні Славяни змагають іменно до зєдиненя південно-слав. властий з ширшою самоуправою. Тимчасом др. Крамарж, котрий здавна доказав, що мимо великих спосібностий не має щасливої руки в полїтицї, в своїх промовах заняв неприхильне сїй ідеї становище.

„Slovenec", дневник хруст. сусп. Словінцїв у Люблянї, помістив передовицю п. з. „Дякуємо за таких приятелїв", про триялїзм, в котрім пятнує побіч Мадярів і Нїмцїв також д-ра Крамаржа яко найбільшого ворога триялїзму. »Скілько др. Крамарж шкодить слав. справі, пише „Slovenec", знають се найлїпше Чехи, котрі були приневолені приперти єго до стїн.

Як др. Ґрібар, так і Крамарж живе лише з реклями, бо без того не мав би нїякого значіня. Вихвалюванє Росиї і дитячі єго симпатиї для Франциї і Анґлїї та італ. іредентистів, як і для всїх ворогів монархії надали Чехам клеймо протидержавного народу, а се відчули они на власній скірі. Чехи відчувають уже наслїдки сеї полїтики, котра стає перепоною скріпленя монархії. Др. Крамарж і єго прихильники залицяють ся до Мадярів, Італїйцїв і Сербів. А що він боїть ся зєдиненя південних Славян, що довело би до скріпленя монархії, тому ворогує з Хорватами і Словінцями, бо що до Сербів бар. Бріян запевнив собі їх прихильність проти триялїзму. Тепер отже др. Крамарж поспішає єму на помогу. Таким способом „великий Славянин" робить прислугу Мадярам і Нїмцям, за що дістав уже добру відправу в делєґациї. Дякуємо отже за таких „всеславян", що баламутять нашу суспільність своїми пустими фразами, і заявляємо, що ми будемо змагати до своєї мети без сих людий."

Вправдї др. Шустершіч зазначує, що „Slovenec" є приватним підприємством а не урядовим дневником сторонництва і що він дізнав ся про сю передовицю з часописий, всеж таки можна припускати, що Славяньска Єднота недавно знов покликана до житя не буде могла удержати ся в єдности.

Протикатолицка пропаґанда внесена також до Відня на вічу в Герналзї вільнодумцями викликала там рішучий протест. Минувшої недїлї зібрали ся у віденьскій радницї тисячі вірних катол. Церкві, щоби заявити свою вірність Апост. Столицї і монархії і заняти рішуче становище проти безвірої пропаґанди. Збори відкрив ґр. Травтмансдорф, повитав зібраних посадник міста Наймаєр, а подяку за преданність Апост. Столицї і монархії висловив архієп. Наґль, взиваючи всїх католиків до єдности. Ухвалено на останку резолюцию з протестом проти ворожої катол. Церкві роботи, котру треба всїма силами своїми відпирати.

В Сольногородї відбули ся заг. збори унїверситетского товариства під проводом Кардинала Качталєра. Загальний фонд доси зібраний на катол. унїверситет виносив з кінцем 1910 р. 3,775.877 корон. а в минувшім роцї збільшив ся фонд о 258.655 корон 43 сотики.

Заграниця.

Приязний голос з Нїмеччини відозвав ся в Nordd. Allg. Ztg з нагоди відпустки мінїстра загр. справ ґр. Еренталя. Сей дневник нїмецкого канцлєра висловлює розповсюджене в широких кругах урядових і неурядових Нїмеччини бажанє, щоби ґр. Еренталь підчас хвилевої відпустки відзискав повне здоровлє до дальшого веденя урядових справ, бо і в Нїмеччинї бажають всї горячо, щоби мінїстер ще довгі лїта міг кермувати союзною державою.

Сей голос є найкрасшим доказом, як пусті і безосновні були вісти розпускані по деяких дневниках про можливість відставки ґр. Еренталя.

Заява проґрамова кабінету француского, про котру ми вчера згадували, вказали також на заграничну полїтику і зазначили, що новий кабінет має намір вести ширшу полїтику, опираючи ся на єствуючих порозумінях і союзах, а також на безпечности армії, котрої щораз зростаючі сили обезпечують загальний мир.

Звертає отже в сїй заяві увагу зворот про зростаючі сили армії, котрий є знаменний в републиканьскій Франциї супроти домагань, які відзивали ся в делєґацийній сесиї про розоруженє.

Болгарский цар Фердинанд обходив недавно пятьдесятьлїтні уродини, на котрі вислав єму цїсар Франц Йосиф привітні бажаня.

Цар Фердинанд покористував ся сею нагодою, щоби лично зложити подяку за се нашому монарсї і прибув до Відня, де звичайно проживав перед покликанєм на болгарский престіл.

Вже півтретя року минуло з того часу, як він став царем і після того відвідував Петербург, Царгород, Париж і Льондон, а не був у Віднї. Не був се простий случай, але озябленє обосторонне відносин, що цар Фердинанд так довго збирав ся сповнити обовязок сусїдский для підхожого віком монарха, для котрого все мав високе поважанє і виростав під єго оком ще яко молодий офіцир у Віднї. Побут Фердинанда у Віднї дав очивидно нагоду до обнови взаємин і обговореня політ. відносин, а відносини в молодотурецкій державі і сучасне єї положенє дають чимало приводу до сего. Австро-Угорщина бажає розвитку Болгариї, але хоче також удержувати добрі взаємини з Туреччиною.

Гуртовий процес руских академиків.

Нинї зізнавав перший обж. Навчук Ярослав, студент прав. Він описує хід обох віч зовсїм так само, як попередні. По вічу на унїверситетї не бачив битя шиб, але бачив слїд кулї коло печі. Має се бути слїд від кулї вистріленої з ректорского коридора.

Обж. Пасїчник Петро, уч. VIII. кл. мав в осени здавати матуру. Про віче цїлком не знав. Длятого не був в „Соколї“. На унїверситет прийшов, щоби віддати гроші Стефанови Ваврикови, студ. теольоґії. На віче не пішов, бо не був академиком. Був цїлий час на коридори. Виходити бояв ся, бо бачив збудовану барикаду і знав, що єго були би не пустили. По вічу найшов ся в головнім коридори. Видячи небезпеку, почав вертати ся і ту дістав „порцию поліна“ по голові. Вернув на ріг обох коридорів. Коли ту оден з товаришів хотів збити ґазову лямпу, другий єго спинив сказавши: „Дай спокій, не наслїдуй Крата“. Опісля описує перший стріл. Але що єго почала тодї сильнїйше болїти голова, тому пішов до салї VI. і там лишив ся, аж єго арештовано.

Обж. Петро Пастернак, здав в 1909. р. у Львові іспит зрілости, а потім поїхав майже на цїлий рік до родичів. Потому був диєтаром „Днїстра“. Про віче дізнав ся 1. липця, коли йшов до бюра. Тому, що там видів і абітуриєнтів, пішов на него. Потім перейшов на унїверситет. По вічу вийшов на коридор, але утїк звідси на гук перших стрілів. На бічнім коридори бачив будову барикади коло салї III.

Обж. Дамян Попович, матурист акад. ґімн. у Львові, тепер однорічний доброволець. Про віче знав. Приїхав до Львова, щоби бути на вічу і щоби відвідати хорого батька, який лежав тодї в шпитали. В „Соколї“ не був. Від товаришів довідав ся, що віче перенесено на унїверситет і пішов туди. Описує хід віча як попередні. Вийшов зі салї доперва по перших стрілах на бічний коридор. Коли стріли розлягали ся дальше, він утїк з поворотом до салї III. і ту через вікно бачив чоловіка в яснім одязї на ректорскім коридори.

Обж. Василь Порайко, матурист з Коломиї, на віче дістав запрошенє, писане на машинї. Приїхав 1. липця о 8. год. рано. В „Соколї“ не був. В Ринку дізнав ся про перенесенє віча на унїверситет. Сам мав сталеву палицю, яку єму відобрали. По вічу лишив ся в салї. Не видів ту ломаня катедри, анї битя шиб. Коли опісля вийшов, бачив, як тягли лавки на коридор. Обж. пішов в напрямі VI. салї. Там єго заскочила полїция і в тій салї інтернувала. В слїдстві зізнавав инакше, бо не хотів себе обтяжати.

По перерві переслухано ще обж. Льва Рожанковского, Ів. Велигорского, матуристів з Коломиї, Гр. Савицкого, студ. прав, Як. Сенькова, студ. прав. Останний з них бачив, як педель анатомії Савицкий стрілив зза вагадлових дверий і поцїлив Леонтовича в ногу. Коцка застрілив якийсь мужчина високого росту в зеленковатім одязї.

Розправу відрочено о 2. год. до завтра.

Просимо відновити передплату.

НОВИНКИ.

— **Календар**. В четвер: руско-кат.: Обр. г. св. Івана; римо-кат.: Францїшки. — В пятницю: руско-кат.: Тараса; римо-кат.: 40 мучеників.

— **Завтрішне число „Руслана“** в збільшенім обємі, присьвячене Шевченковим роковинам, можна буде набувати у Львові в обох трафіках при ул. Рускій, в Перемишлї в книгарнї п. Біллєта, а в Тернополї в бюрі ґазет п-ї Галїчер.

— **Тарасове сьвято в Самборі.** Дня 11. с. м. салї „Сокола“ в Самборі уладжує молодїж учительскої семінариї торжественний вечер в честь ґенія України-Руси Тараса Шевченка. Цїни вступу від 30 с до 2 К від особи. Початок о 8. год. вечером.

— **Краєвий здвиг сокільский** відбуде ся у Львові дня 18. червця с. р. при нагоді посьвяченя прапора „Сокола-Батька“. Прапор уже замовлено через тов о „Доставу“ в одній з фабрик в Лїонї (Франция). Взірцї обох сторін прапора (золотий лев на синім поли і срібний св. Архангел Михаїл на червонім поли) виконав п. Ал. Зіновєв, Українець, що студиює малярство в Парижи. Руске сокільство в цїлій Галичинї учить ся приписаних вправ руханкових і готовить ся до участи в здвизї.

— **Гуцульский театр** Гуцули з Красноїлї і Голов, в косівскім повітї, заложили аматорский театр, якого цїлию є призбирати фонди на будову „Народного Дому“. Тому уладжують они поїздку по цїлій Галичинї. В многих гірских селах і місточках, де вже грали, гра їх викликала незвичайне вражінє і зацїкавленє. Наші Гуцули віддають штуку „Верховинцї“ дуже природно і гуляють »аркана« та „гуцулку“ з живими вродженими собі рухами. Гуцульска дружина виступати ме 9. с. м. в Отинії, в пятницю в Калуши, в суботу в Рожнїтові, в недїлю в Долинї а в понедїлок в Болехові ітд.

— **„Драматичне“ пранє брудів в Колї польскім.** На вчерашнім передполудневім засїданю парляментарного кола польского розглядано заміти піднесені послом Канарком (людовцем) на вічу в Тарнобжеґу проти послів Вйонцка, Фідлєра і Падуха із всепольского сторонництва. Сї заміти, як ми вже писали, основують ся на документах, які має п. Канарек в своїх руках, а з яких виходить, що всї три згадані посли займали ся виробленєм концесий, авдиєнций, та ин. за відповідну суму гроша. Очивидно, так поважні заміти, недостойні народних заступників кинули страшно погане сьвітло і на самих сих послів і на орґанїзацию, на якої силї опираючись, могли робити сї посли звичайне »ґешефтярство«. Коло польске було приневолене потягнути виновників до одвічальности. Та сейчас по розголошеню послом Канарком „поплатних“ тайн, посол Падух, якого сумлїнє певно найбільше обтяжене, зголосив своє виступленє із всепольского сторонництва; посол Вйонцек звалює всю вину на Падуха, а Падух самобвинувачує себе в намовлюваню посла Фідлєра до „ґешефтів“. І треба признати п. Падухови, що є щирий, аж до сьмішности. До вини почуває ся і піддає під осуд кола польского „хоч би єму наказали голими колїнами обійти Галичину“, але рівночасно заатакував п. Стапіньского, якому закидає, що має більше смертних гріхів (!) а на собі бруду і болота, чим є у всїх галицких ріках (!). На се зірвав ся п. Стапіньский і бючи кулаком о стіл, кричить: „що то є, що се значить; я є містопредсїдателем кола і маю право до оборони, якої однак ту не находжу“. Та п. Падух має здоровезний хлопский кулак і ще сильнїйше вдарив о стіл та формально заревів (!): „Так, злочинцем єси, бо ти, Стапіньский, нас хлопів учив. Я неотесаний і дурний грішник, але ти мудрагель і ти показував нам, як робить ся такі річи. Я піддаю ся судови, але жадаю, щоби і тебе комісия судила.“ Цїкавою є річию, що нї оден із послів не станув в обороні п. Стапіньского, лише п. Лазарский віззвав п. Падуха до порядку за слово „злочинець“. Отсе висша культура, про яку на всї заставки розтрублює всепольска преса — от вам людовий парлямент!

— **Москаль скаженїє!** З Київа доносять, що там сконфісковано кантату Мик. Лисенка, написану з приводу 50. роковин смерти Т. Шевченка. Кантату написано на слова В. Сивенького „Умер поет, і струни золотії порвали ся“.

— **Вихісноване Днїстра.** У Львові завязала ся недавно спілка, яка має цїлию вихіснувати воду Днїстра для промислових цїлий. Почин до заложеня дав п. Каз. Пшибиславский, властитель Унижа, городеньского повіта. До него прилучило ся кількох інжінєрів, які обчислили, що сила бігу Днїстрової води винесе до 12.000 коний; отже може порушати величезні тягарі. Длятого Спілка хоче вперве заложити заведенє для електричного осьвітлюваня. Спілка заміряє також предложити міскій радї Львова плян зужиткованя сеї сили в електричних заведенях.

— **Переслїдуванє студентів в Росиї.** Мінїстерство внутрішних справ запорядило, щоби всїх прогнаних за участь в страйку унїверситетских студентів придїлено зараз до військової служби. „Новое Время“ остерігає і каже, що студенти зреволюционїзують армію. Арештованя студентів тревають дальше, а в мешканю студента Чорткіна в Петербурзї найдено тайну друкарню і революцийні відозви. На унїверситетї в Москві виклади здержано.

— **Пекарска вистава у Львові в 1911. роцї.** Відложена з мин. року пекарска вистава відбуде ся сего року в часї від 20. мая до 14. червця. Зголошоня на виставу приймає до дня 1. цьвітня: Палата стоваришень рукодїльних (для пекарскої вистави), Львів, Ратуш II. поверх.

— **Русофільска підлота.** Подаємо до загальної відомости, що саме в часї ювілейних торжеств в честь Т. Шевченка, коли цїла Україна, нї не лиш Україна, але й вся справдї свободолюбна Росия, віддає поклін ґенїєви українського народу, гурток збанкрутованих на точцї чести львівских ренеґатів русофілів устроює дня 11. о годинї 7. вечером „вечеръ посвященный памяти Николая Вас. Гоголя“ Наводимо і пятнуємо сей протинародний вчинок галицких русофілів не тому, що сей „вечеръ„ присьвячений памяти Гоголя, якого імени і творів надуживають галицкі Ефіяльти для своїх підлих цїлий а припечатуємо сей факт в тій цїли, щоби виказати до чого спосібні ті люди, які іноді в приватних розмовах заявляють ся й за Шевченком і за вселюдским(!) проґресом(?), а тимчасом, коли сего потреба їх дикій ненависти до українського националїзму, то навіть проти Шевченка ідуть із свої чорносотенством.

Оповістки.

— **Для Львовян.** Заходом філії Товариства „Просьвіта“ в порозуміню зі всїми українськими Товариствами у Львові, відбудуть ся в недїлю дня 12. марця с. р. урочисті виклади в память 50-их роковин смерти нашого ґенія Тараса Шевченка.

1. „Міщаньске Брацтво“ (Домінїканьска, ч. 11.), реф. пос. др. Л. Цегельский.
2. „Львівска Русь“ (Ринок 10.), реф. о. сов. Т. Лежогубский.
3. „Сокіл“ (Руска 20) референт п. проф. І. Крипякевич.
4. „Зоря“ (Личаківска 22) реф. п. ред. Я. Весоловский.
5. „Сила“ (Ринок 10) реф. п. ред. Мик. Курцеба.
6. „Січ“ (Вірменьска 19) реф. п. К. Заклиньский.
7. Чит. „Просьвіти“ (пл. св. Юра 5) реф. п. ред. Б. Бурбела.
8. Чит. „Просьвіти“ (Обїздова 6.) реф. п. Гр. Микетай.
9. Чит. „Просьвіти“ (св. Петра 11 А.) реф. п. С. Біляк.
10. Чит. „Просьвіти“ на Замарстинові реф. п. С. Демидчук.
11. Чит. „Просьвіти“ на Клепарові, реф. п. М Білик.
12. Чит. „Просьвіти“ на Левандівцї, реф. п. В. Юринець.
13. Чит. „Просьвіти“ на Знесїню, реф. п. В. Равлюк.

Початок викладів точно о 6. год. вечером; в Тов і »Сокіл« о год. 4. по пол., а в Чит. „Просьвіти“ на Жовківскім передмістю (Обїздова 6.) підчас концерту о год. 7. вечером.

— **Зголошеня на сьвяточний бенкет**, який відбуде ся в недїлю 12. с. м. з нагоди Шевченкового сьвята, приймає ся в товаристві „Руска Бесїда« (Ринок 10, I. пов.) почавши від нинїшного дня до слїдуючого четверга включно. Близші дані і условини в участи в бенкетї подані в осібнім письмі, яке інтересованим предложить на їх жаданє служачий „Р. Бесїди“. — *Комітет сьвяточного обходу.*

— **Іменованя.** Мінїстер судівництва іменував канцелярийними начальниками: канцелїста Михайла Івашкова в Долинї для окружного суду в Стрию, а канцелярийного асистента Конст. Ґурского у Львові для окружного суду в Тернополї.

— **Переписка Редакциї.** Вп. О. Бод. в Пор. Спасибі, помістимо в тих днях. Обіцяної розвідки сподїваємо ся, бо може прояснити нашій суспільности відносини зовсїм не знані.

Посмертні † оповістки.

— **О. Йосиф Нїжанковский,** парох з Дїдушиць вел. коло Стрия, упокоїв ся дня 6. с. м. в домі свого зятя о. Яросевича в Бринї коло Боднарова. Похорон відбуде ся в Бринї в четвер 9 с. м. Покійний був примірним сьвящеником і належав до ревних і щирих патриотів. Заслуги покійника проявили ся в селах Дїдушицях вел. і Уголнї, стрийского повіта, бо єго заходами ті убогі підгірскі села піднесли ся до висоти полїтично осьвідомлених громад. При кождих виборах був неустрашеним борцем за народні права. Незвичайно скромний, о глибокім образованю відзначав ся знанєм чужих мов. Недавно він видав брошуру „Про алькоголїзм“, написану приступно і популярно. Покійний був батьком звісного народного дїяча і композитора о. Остапа Нїжанковского. Вічна память покійникови!

Наука, умілість і письменьство.

Руский народний театр в Дрогобичі.

Навязуючи до статї попередної, говорити нинї буду про оперету і драму.

Оперета се найвисше стоячий дїл репертуару нашого театру. Причина в тім, що обсада роль, — кажучи загально — є щаслива і удатна. — Не брак також артистам справдешнього і щирого гумору на сценї. Не дивно отже, що публика слухає так численно і оперет, а слова „Нинї оперета“ є найлїпшою реклямою для театру. — Маю тут на думцї як народну оперету, так і чужу.

Переходжу до драми, а начеркну поодинокі особи а не штуки, бо на се не позваляє місце. Почну від женьских роль, а іменно від п. Рубчакової. Є она зьвіздою нашої драми. Яко амантка являєсь она в народних ролях прямо незрівнаною.

Зуміє она своїм казочно симпатичним голосом і своєю грою викликувати найкрасші і найнїжнїйші відтїни любовних почувань. — Уміє бути заздрісною, наївною, ідеально кохаючою, — наслїдком інтриґи, або людскої злоби нещасливою, а все з такою красою, з таким смаком естетичним, що чоловік слухаючи єї, забуває про буденне житя, — болїє і радїє, — сумує і плаче з нею... Єї оклик приміром при сконї батька („Циганка Аза“) викликує слези; — тілько було в нїм болю і жалю; а прецїнь сказала лиш одно слово „Тату!“...

Панї Осиповичева є дуже доброю в своїх характеристичних ролях, які мають багато черт підхоплених з природи, а своїми жидівскими креациями не повстидала би ся навіть перед найбільше вибагливою публикою.

Панї Левицка в „Мірі Ефрос“ була дуже доброю; нагородою за се було щире і правдиве признанє, з яким стрінула ся пнї Левицка із сторони публики.

Панї Стадникова в креациї своїй „Маруся Богуславка“ була незрівнаною; пнї Стадникова уміла дуже красно удержати в естетичних границях, що так скажу, тонацию ролї. За те менше вдатною була пнї Стадн. в „Циганцї Азї“. — Бо направду трудно вірити сему, щоби женщина з лїричним сопраником зуміла цїлу ватагу циганів вести за собою... А прецїнь повинна бути якась ілюзия... В ролї тій, після моєї гадки, треба получити енерґію з красою...

В ролях мужеских на перший плян вибиває ся п. Юрчак, котрий дає примір, як високо дійти може чоловік при добрій волї та працї. Ми видимо працю у п. Юрчака майже в кождім слові, висказанім на сценї, і то велику працю... Тихий, але бистрий обсерватор зуміє дуже красно ужити поміченого для цїлий сценїчних. Не знає п. Юрчак роль менших та більших, а найменшу підносить до висоти артизму. — Пан Юрчак, се взагалї — після моєї гадки — найвисше стоячий актор-артист в цїлій нашій дружинї театральній.

П. Шевченко, — старий, ритунований актор, але лиш актор!...

Яко конвенциональний амант є незлий. Добрим був в „Тайфунї“. В „Сатанї“ однак не відповів ролї. Не було в нїм нїчого з того демона, якого мав п. Шевченко представляти.

П Стадник перестав розвивати ся під оглядом драматичним. „Тайфун“ взорований на п. Адвентовичу був слабий. А вжеж найслабшою була, та може найкрасша сцена цїлої штуки, — сцена сварки (акт 2). Вина за те спадає в части і на п. Рубчакову, яка в тім одинокім случаю не зрозуміла сего, хто вона є...

Про п. Петровича трудно менї говорити. Бо і щож можна сказати про актора, який нинї грає в опері молодого, ідеально залюбленого князя („Жидівка“), — завтра циркового сьміхуна („Продана наречена“) — позавтра знов в народній штуцї в якійсь малій епізодовій ролї, — в инший знов день головну ролю в драмі. — Думаю, що наколи би позволено п. Петровичеви працювати в однім напрямі, може і мали би ми иншого п. Петровича.

Тим однак не хочу сказати, що п. Петрович не відповідає своїм ролям. Противно. В „Міра Ефрос“ зумів п. Петрович дуже гарно і послїдовно представити молодого „Josele“. Дуже добрим був рівнож в „Вільгельмі Телю“.

П. Островский крім доброї дикциї не є для мене цїкавим. Тут звернy увагу п. Островскому, що при помочи штуки характеризованя можна надати очам цїлком инший вигляд.

П. Коссак в операх лучший, чим в драмах. Повинен також або більше слухати суфлєра, або лїпше виучувати ся роль.

Що до менших роль, то згадаю про п. Нїжанковского і Коханенка. Оба, є дуже добрі в епізодично-характеристичних ролях.

Хори держать ся дуже добре, — не достає однак і тут першого тенора. Танцї рівнож не злі. — Здалоб ся однак вивчити більше фіґур. — Загально беручи представляє ся драма добре.

Вкінци звертаю ся до тих всїх артистів, про яких я тут не згадав, та висказую їм повне признанє. Помічував я їх нераз, як в одній і тій самій штуцї по кілька разів перебирались і характеризувались.

А те може більше утомить і роздратує, чим відігране, або навіть відспіване найтруднїйшого парту. Та честь їм за се! Нехай знають, що загал відає, серед яких материяльних обставин приходить ся їм працювати, — нехай знають, що працю їх зуміє оцїнити загал...

А коли воно тепер неможливе, то не опускайте рук, лиш заждїть... а може в короткім часї: і для Вас надійде лїпший час!...

М. Федитник.

— **Нові листки з погрудем Т. Шевченка.** На дохід „Товариства вакацийних осель“ вийшли переписні листки з погрудем Тараса Шевченка. Є се фотоґрафічна знимка бюста долота різьбара Ґодебского з Парижа, який ви-

конав бюст Шевченка на замовленє пок. А. Володковича. Бюст переховує ся тепер в домі радника Двора п. Ол. Барвіньского, поки буде міг найти приміщенє на якім прилюднім місци у Львові. Для ширшого загалу буде займаво пізнати, як виглядає сей бюст. Картки, виконані удачно, можна набувати по 10 сот. в книгарні Н. Тов-а ім Шевченка (Ринок 10) і в „Сокільскім Базарі“ (Руска 20).

— **Ювілейні горорізьби**. Між сегорічними ювілейними Шевченковими виданями на перше місце вибиває ся безперечно велика горорізьба Т. Шевченка зладжена нагородженим на київскім конкурсї стульптором п. М. Гаврилком Горорізьбу сю видано заходом стипендийного комітету ім. Шевченка в Болехові. Весь дохід з єї розпродажи призначено на Рідну Школу та на стипендийний фонд ім. Шевченка на вихованя українськоі ремісничої молодїжи. Плоскорізьба коштує всего 8 К, а в плюшових рамах, з якими доперва становить милу окови цїлість, 15 К. — Горорізьбу можна замовляти в „Сокільскім Базарі“ у Львові а передовсїм в торговли „Надія“ в Болехові. Рускі торговлї, крамниці і товариства, які готові взяти в коміс ґіпсові відливи горорізьби Шевченка, зволять зголосити ся в торговлї „Надія“ в Болехові.

Телеґрами

з дня 8. марця.

Відень. (ТКБ.). Предсїдник кабінету бар. Бінерт при мінїстрови скарбу і мінїстрови внутрішних справ приняв депутацию підкомітету комісиї урядничих справ. Ся депутация прибула, щоби предсїдникови кабінету передати внесеня підкомітету в справі доповненя постанови про часовий аванс. В довшій дискусиї члени підкомітету подали причини, чому таке становище заняв підкомітет. Бар. Бінерт прирік, що правительство розслїдить сї предложенї внесеня, яких грошеве покритє треба виказати і небавком подасть до відомости становище правительства.

Будапешт. (ТКБ). Сойм на вчерашнім засїданю по довшій бесїдї мінїстра скарбу Люкача приняв в голосованю поіменно §. 5. банкового закона. Сей §. 5. постановляє, що виплату в готівцї може ся тодї впровадити, коли Банк предложить відповідне внесенє, а правительство представить такий закон державній радї. Закон входить в житє в чотири тижнї по предложеню без згляду на се, чи рада державна се ухвалить чи нї. Нинї правдоподібно банкову дискусию укінчать.

Петербург. (ТКБ.). Дума покінчила головну розправу над буджетом.

Петербург. (ТКБ.). Чума в Манджуриї зменшає ся. В Мукденї померло онодї на чуму 18 осіб, в Кванґченсу 2 особи.

Сараєво. (ТКБ). Сойм ухвалив видатки на судівництво.

Петербург. (ТКБ). Що до пересадних поголосок про недугу мінїстра загранич. справ Сазанова запевняє петербурска тел. Аґенция, що мінїстер є хорий лише на запаленє горла, а стан єго не є небезпечний.

Софія. (ТКБ). Король Фердинанд повернув вчера до Софії.

Томск. (ТКБ). В тутешнім технїчнім заведеню вибух великий пожар, який аж по довгих зусилях загашено. Шкоди є великі.

Каїро. (ТКБ.). Прибув сюди нїмецкий наслїдник престола.

Мадрит. (ТКБ). Дневник „А. В. С.“ доносить, що на стациї в Севіллї перед приїздом поїзду, в якім їхав король Альфонс, увязнено одного анархіста. У вязниці він хотів собі відобрати житє, та єму перешкоджено.

Всячина.

— **Наймогучійша женщина на сьвітї.** Доси сьвіт чув лише про наймогучійшого мужчину, яким є Джон Рукфелєр, американьский мілїярдер. Здавалоб ся, що єго жінка є наймогутнїйшою женщиною сьвіта. Одначе помиляв би ся сей. хтоб так думав, бо женщиною котру Рукфелєр так дуже цїнить і підпорядкує їй свою волю, є міс Адам, єго секретарка. Завдяки своєму розумови, рішучій вдачі і незломній енерґії она веде всецїло великаньску переписку мілїярдера. Кождого дня рано она переглядає сотки листів і вибирає ті, які уважає відповідними предложити Рукфелєрови. На инші або відповідає сама, або не відповідає зовсїм і тих є найбільше. Не засягнувши вперше єї ради, Рукфелєр не заключує нїякої умови і не зробить нїякого важнїйшого кроку. Через те Рукфелєр обдаровує свою секретарку безмежним довірєм.

— **„Ледова палата“ у Віднї.** Проєкти здвигненя ледової палати у Віднї, починають здїйснювати ся. Будову вже порішено. Палата стане напроти Нашмаркту. Переведенєм будови займає ся товариство берлїньских і віденьских капіталїстів. Будова пічне ся в маю, а покінчить ся на весну 1912. року. Палата буде служити передовсїм для совганки. Саля буде могла помістити 4 000 осіб. В часї мясниць буде се найбільша балева саля у Віднї. В забудованю буде кінотеатр на 500 осіб, каварня і реставрация.

— **Зіпсутє серед молодїжи.** Послїдні роки реєструють величезне число самоубийств та розпаношеної деморалїзациї. Не хочемо пригадувати недавної сумної вістки, що в філїї IV. ґімн. у Львові був кружок, який поклав був собі за мету уводженє молодих дївчат. Тепер доходять із Коломиї що раз сумнїйші вісти. Недавно тому ми нотували вістку про самоубийство в тій ґімназиї, а тепер доносять нам про випадок отроєня ученика VII-ої кляси польскої ґімназиї. Як впевняють, має бути в тій ґімназиї „клюб самоубийців“, який є лише філїєю краківскої централї.

— **Наслїдки кримінальної лєктури**. В Світаві біля Оломунця повісило ся двох хлопців, учеників лїсової школи. Причиною самовбийства дїтваків був страх перед карою за проступки і глупі жарти. При покійних найдено зошит кримінальної повісти, в якій находив ся образок, що представляв смерть двох хлопців, що повісили ся на дереві. Найвисший час, щоби вже раз заняти ся нищенєм кримінальних „свистків“, які в широкі круги публики вносять їдь деморалїзациї і моральної гнили, а якими полюючі на зиск накладчики прямо засипують наші міста і місточка.

— **З летництва.** З Мадриту доносять про нещасний випадок француского летника Мове. В очах тисячів видців підніс ся Мове на своїм лїтаку на кілька метрів в гору та на нещастє ушкодив ся мотор і лїтак упав на землю і покалїчив смертельно кільканайцять осіб, що переступили огорожу і прибігли на місце злету. Між раненими є найбільше офіцирів, а одна дївчина погибла на місци.

— **Любитель-дивак.** Є люди, які своїм надмірним дивацтвом приносять людскости велику прислугу. До тих „диваків“ мусимо причислити також мілїонера Вальтера Ротшільда з Льондону, який має „пречудну“ колєкцию блох, що обіймає около 3.000 родів сего дотскульного насїкомого. В сїй збірцї бракувало ще, як запримічує „Gaulois“ блох із лиса з бігунових областий. Через довший час старав ся Ротшільд безуспішно о сї блохи, аж вкінци зарадив лихови інсерат, поміщений в канадийских дневниках. Ротшільд одержав в запечатаній фляшочцї три блохи із бігунового лиса і заплатив за них 2.900 корон.

— **Критика і лїберальна тактика.** Лев Кавен, професор колеґії в Сет, автор ученого твору „Miracle de saint Janvier“ був злосливо скритикований одним з редакторів француской часописи „Depéche de Toulouse“. Та в листї, який редакция мусїла помістити, доказує Кавен, що критик не мав навіть понятя про справу, яку критикував. Також самий виновник з цинїзмом типового недовірка признав ся до сего. „Не заперечу — пише він — авторови нїчого, хиба одного. Автор каже, що признаю ся до сего, що я твору єго не читав, але я не лише що се признаю, але і стверджую: сам на головок не вистарчив“.

Вісти торговельні і промислові.

Тижневий звіт

Торговельної і промислової палати

про цїни збіжа і продуктів у Львові

від 20. до 26. лютого 1911.

	за 50 клґ.
Пшениця	10.10—11·30 К
Жито	7·10— 7·40 К
Ячмінь броварняний	8·20— 9·50 К
Ячмінь на пашу	7·80— 8·20 К
Овес	8·10— 8·40 К
Кукурудза	0·00—00·00 К
Гречка	6·30— 6·60 К
Горох до вареня	12·00—13·00 К
Горох на пашу	0·00—10·00 К
Бобик	7·50— 8·30 К
Конюшина червона	76·00—84·00 К
Конюшина біла	108·00—120·00 К
Конюшина шведска	70·00—80·00 К
Тимотка	40·00—45·00 К
Ріпак зимовий	13·00—13·30 К
Насїнє конопл.	00·00—00·00 К
Хміль старий	105·00—120·00 К
Хміль новий	00·00—0·00 К

Вп. Василь Петравский артист-маляр в Тернополї, ул. Строма ч. 29. виконав в моїй дочерній церкві іконостас, запрестольний і бічний образ вдячно, красно, ґустовно і старанно а три тім розмірно дешево. Проте могу поручити Впр. оо. і Вп. Комітетам церковним згаданого артиста-маляра.

о Іван Брикович
парох в Копачинцях

ЗАМОВЛЕНЯ НА ВСЯКИЙ ТРАНСПОРТ ВИН ЛІТУРҐІЧНИХ ПРИЙМАЄ

„НАРОДНА ТОРГОВЛЯ“

У ЛЬВОВІ.

Цїна при замовленю висше 100 л. 50 л. 25 лїтр.

Самородне за лїтру	1·32 К	1·36 К	1·40 К
Геґелийске »	1·20 К	1·24 К	1·28 К
Герцеґовиньске »	1·10 К	1·14 К	1·18 К
Австрийске »	0·96 К	1·00 К	1·04 К

☛ Бочки числить ся осібно, але до двох місяців можна звернути їх до Львова, а вся почислена квота звертає ся. Фрахт вина до Львова оплачує „Народна Торговля“, зі Львова до стациї призначеня, замовляючий. — **Тисячі признань до перегляду.**

П. Т. Цитристи!

Вже вийшла полька мазурка

„На филях Прута“

укладу

Зенона Кириловича

дістанете її в книгарни тов. ім. Шевченка у Львові і у автора в Коломиї по 1 кор. за примірник.

Крім того появилось до тепер:
„Між своїми“, потпуррі з руских пісень по 2 К.
„Пестїйка“, полька фран. по 1 К.

Всї три твори були друковані і нагороджені через Тов. муз. „Echo vom Gebirge і „Wiener-ZitherZeitung“.

Хто купує у автора всї три примірники разом, дістає 25% опусту, т. є місто 4 К платить лише 3 К. (3—3)

Для прикрашеня комнат і Читалень!

ТАРАС ШЕВЧЕНКО в домовин і МОГИЛА ШЕВЧЕНКА над Днїпром

Картини Сластьона виконані в артист. інститутї Анґерера у Віднї у величинї 24+30 cm. можна набути в книгарнї Наукового Товариства ім. Шевченка у Львові, Ринок ч. 10; за 80 сотиків без пересилки, за 1 К з пересилкою (franco). Прибуток з розпродажи жертвував радн. Ол. Барвіньский на памятник Т. Шевченкови в Київі.

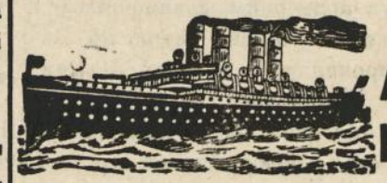

ДО АМЕРИКИ КАНАДИ

найлїпше перевозить

Лінія Кунарда

у ЛЬВОВІ ул. Городецка **99**.

Цїна переправи кораблем 180 корон.

Уважайте на ч. 99.

ВІДЇЗД З ПОРТІВ В ТРИЄСТЇ:

Паннонія дня 15. марця 1911.
Карпатія, дня 25. марця 1911.
Ильтонія, дня 11. цьвітня.

З ЛІВЕРПОЛЮ:

Найбільші і найвеличавійші пароходи на сьвітї:

Люзітанія, дня: 11/3, 8/4, 29/4, 20/5, 10/6 8/7 1911.

Мавританія: дня 25/3, 22/4, 13/5, 3/6, 24/6, 22/7 1911. 122(31—?)

Товариство взаїмного кредиту

„Днїстер“

у Львові, ул. Руска ч. 20.

Телефон ч. 788.

засноване при Товаристві взаїмних обезпечень „Днїстер“ в р. 1895 на підставі закона о стоваришенях з р. 1873.

Одвічальність членів обмежена до подвійної висоти уділу.

Цїлею Товариства є **уділюванє кредиту** своїм членам рільникам **обезпеченим в „Днїстрі“ від більше лїт.**

Проценти від вкладок 4%, без потрученя податку рентового.

Вкладки приймає і виплачує Каса Дирекциї Товариства в годинах урядових, **від 8. до 2. год. в полудне.**

Конто в Щадницї почтовій ч. 35.527.

Конто жирове в банку австро-угор.

Вкладки щадничі	К	3,721.268·—
Уділи членьскі	К	284·195·—
Позички уділені	К	3,471·478·—

Канцеляриї Товариства отворені перед полуднем.

Ол. Барвіньский, Історичний огляд заснови Народного Дому у Львові (наоснові жерел). — Цїна 80 сотиків.

Ол. Барвіньский, З останних десятилїть XIX віку. — Цїна 40 сот.

W sprawie uniwersytetu lwowskiego listy Edw. Gniewosza, szefa sencyjnego ministerstwa wyznań i ośw. do Alexandra Barwińskiego — Цїна 10 сот.

Гомерова Одиссея, переклад Нїщиньского Байди). Ч. I і II. — Цїна 4 К 40 с.

Метаморфози Овідия, переклад Сердешного. — Цїна 1 К.

Григорій С. Сковорода. — Цїна 30 с.
Кониський, Непримирена. — 40 с.
Кулїш, Дон Жуан Байрона. — 40 с.
Антін Головатий, Уманця. — 30 с.
Шевченко, Наймичка, повість. — 60 с.
„ Княгиня „ 30.

Можна дістати через адмінїстрацию „Руслана“ або в книгарнї Н. Тов. ім. Шевченка.

Проф. Ратміров, повість Мордовця. — 40 с.
Оржешко, Великий, новеля. — 50 с.

Розклад зелїзничих поїздів

важний від 1. мая 1910.

До Львова приходять з	рано	перед пол.	по пол.	вечер	в ночи
Кракова	5·50	8·55	1·30	5·45	10·10
Кракова	7·27	10·10	1·15 Б	8·40	30·2
Тарнова	—	—	1·05	—	—
Підволочиск	7.20	12·00	2·15	5·40	10·30
Черновець	8·05	—	2·05	5·53	9·30
Черновець	—	—	—	6·35	12.20
Станиславова	5·45	—	—	—	—
Коломиї.	—	10.21	—	—	—
Ходорова	5·15 Г				
Стрия	7·28	11·45	4·25	7·41	11·02
Самбора	8·00	9·58	2·00	—	9·00
Рави рускої	7·32	12·00	—	8·00	—
Яворова	8·15	—	5·00	—	—
Підгаєць	—	11·15	—	—	
Винник		—			12·10
Янова	8·15	1·10 К	5·00	9·26 К	10·07К
Любіня	8·00	9·38	2·00	9·00	11·40Р
На Підзамче з:					
Підволочиск	7·01	11·40	2·00	5·17	10·13
Бродів	7·01	—	2·00	5·17	10·12
Підгаєць	—	10·54	—	9·44	—
Винник	7·26	—	—	6·29	11,55А
На Личаків з:					
Підгаєць	—	10·33	—	9·28	—
Винник	7·10		—	6·13	11·39А

Зі Львова відходять до	рано	перед пол.	по полуд	вечер	в ночи
Кракова	3·55	8·25	3·15	6·55	11.15
Кракова	6·04	8.40	3·55	7·45	12·40
Кракова	—	—	2·45	6·04	—
Мшани	—	—	3·30	5·41	—
Підволочиск	6·20	10·40	2·16	8·10	11.10
Черновець	6·10	9·35	—	—	10·35
Черновець	—	9·10	2·23	—	2·59
Станиславова	—	—	2·52	—	—
Коломиї	—	—	—	5·59	—
Ходорова	—	—	—	8·23 В	—
Стрия	7·30	10·15	1·45	6·50	11·25
Самбора	6·00	9·05	3·40	—	10·40
Гави рускої	7·34		2·30	7·10	—
Яворова	8·20		—	6·30	
Брухович	6·13	7·34		7·10	
Підгаєць	5·58			6·16	
З Підзамча о:					11·32
Підволочиск	6·35	11·00	2·31	8·33	—
Бродів	6·35	11·00	2·31	8·33	—
Підгаєць	6·12		—	6·30	11·35А
Винник			1·30		
З Личакова до:					
Підгаєць	6·31			6·50	
Винник			1·49		10·54

ЗАМІТКА: Поспішні поїзди печатані товстим друком. — *) Лише в недїлї.

А = лише в середи і суботи. — В = в день перед кождою недїлею і сьвятами обох обрядів. — Г = в день по кождій недїлї і сьвят обох обрядів.

Видає і відповідає за редакцию **Семен Ґорук.**

З друкарнї В. А. Шийковского.

BIBLIOTEKA KUL